

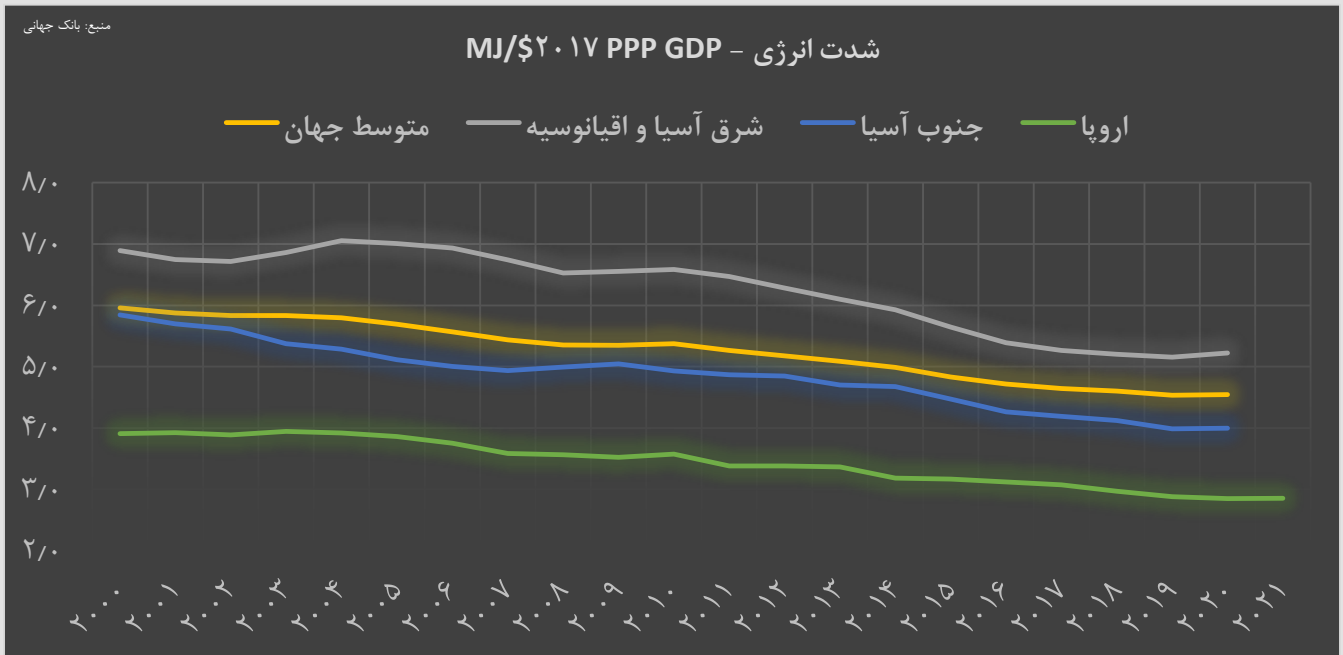
گزارش تحلیلی مرداد ماه ۱۴۰۲

تغییرات شدت انرژی در منطقه و جهان

- روند بلندمدت شاخص شدت انرژی در منطقه و جهان چگونه تغییر کرده است؟
- بالاترین شاخص شدت انرژی متعلق به کدام کشورها است؟
- آیا مصرف انرژی‌های تجدیدپذیر در جهان رو به گسترش است؟

تغییرات شدت انرژی در جهان

شدت انرژی، شاخصی است که نسبت عرضه انرژی در هر کشور را به تولید ناخالص داخلی (بر اساس برابری قدرت خرید) نشان می‌دهد. این شاخص نشان می‌دهد چه میزان انرژی مصرف می‌شود تا یک واحد ستانده اقتصادی تولید شود. اعداد کمتر نشان‌دهنده آن است که با مصرف انرژی کمتر، یک واحد محصول تولید شده است. عوامل متعددی بر شدت انرژی کشورها مؤثر است و این شاخص بین کشورهای مختلف حسب ساختار تولید و سیاست‌های بازار انرژی و عوامل دیگر، بسیار متفاوت است. با وجود تفاوت بین کشورهای مختلف، شدت انرژی به طور متوسط بین کشورهای جهان، طی دو دهه گذشته روند نزولی داشته است. برآورد بانک جهانی از شاخص شدت انرژی در کشورهای جهان، حاکی از آن است که این شاخص طی یک دوره بیست ساله نزدیک به ۲۴ درصد کاهش یافته است.

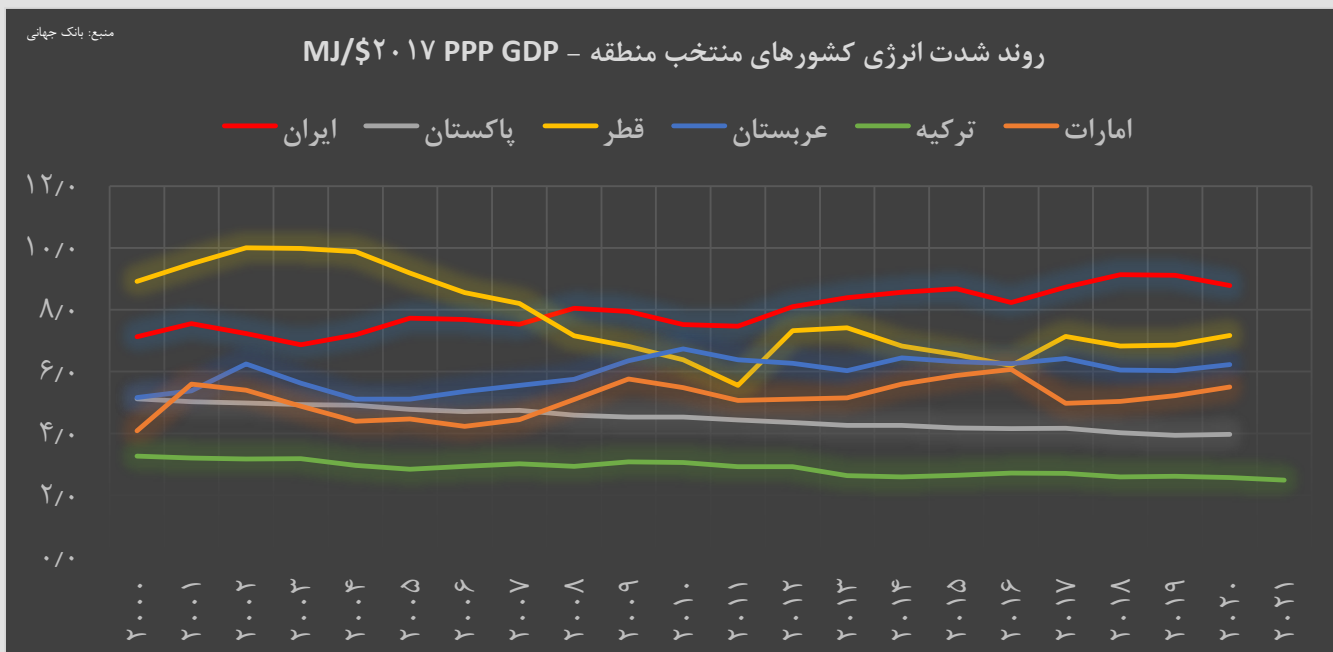

بین مناطق مختلف جهان، بر حسب طبقه‌بندی جغرافیایی یا طبقه‌بندی بر حسب سطح درآمد، میزان شدت انرژی و روند تغییرات آن طی زمان، متفاوت است؛ اما در مجموع و به طور متوسط، شدت انرژی در کشورهای اروپایی و کشورهای جنوب آسیا، کمتر از متوسط جهان است.

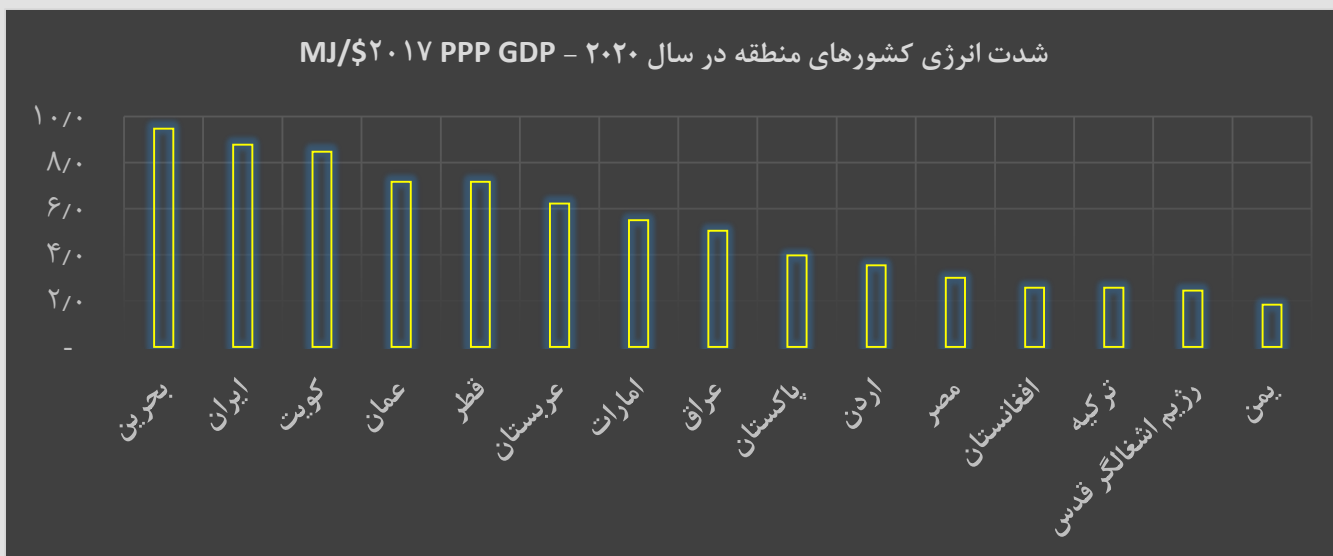
در کشورهای شرق آسیا، شدت انرژی اگر چه از متوسط جهان بیشتر است ولی به عنوان یک روند کلی، شدت انرژی در بین کشورهای شرق آسیا نیز طی دوره مورد بررسی، به تدریج کاهش یافته است.

در ایران، شاخص شدت انرژی به میزان قابل توجهی بالاتر از متوسط کشورهای جهان است. جدای از آن، روند تغییرات شاخص شدت انرژی در ایران به گونه‌ای بوده است که این شاخص طی بیست سال گذشته نه تنها کاهش نیافته بلکه بیش از ۲۳ درصد افزایش یافته است.

مقایسه شاخص شدت انرژی بین ایران و متوسط کشورهای جهان نشان می‌دهد که فاصله بین ایران و متوسط جهان به مرور زمان افزایش یافته است. در سال ۲۰۲۰ میزان مصرف انرژی برای تولید یک واحد محصول در ایران، ۹۳ درصد بیش از متوسط جهان بوده است؛ در حالی که در دو دهه قبل از آن، میزان مصرف انرژی در ایران برای تولید یک واحد محصول، فقط ۱۹ درصد بیش از متوسط جهان بود.

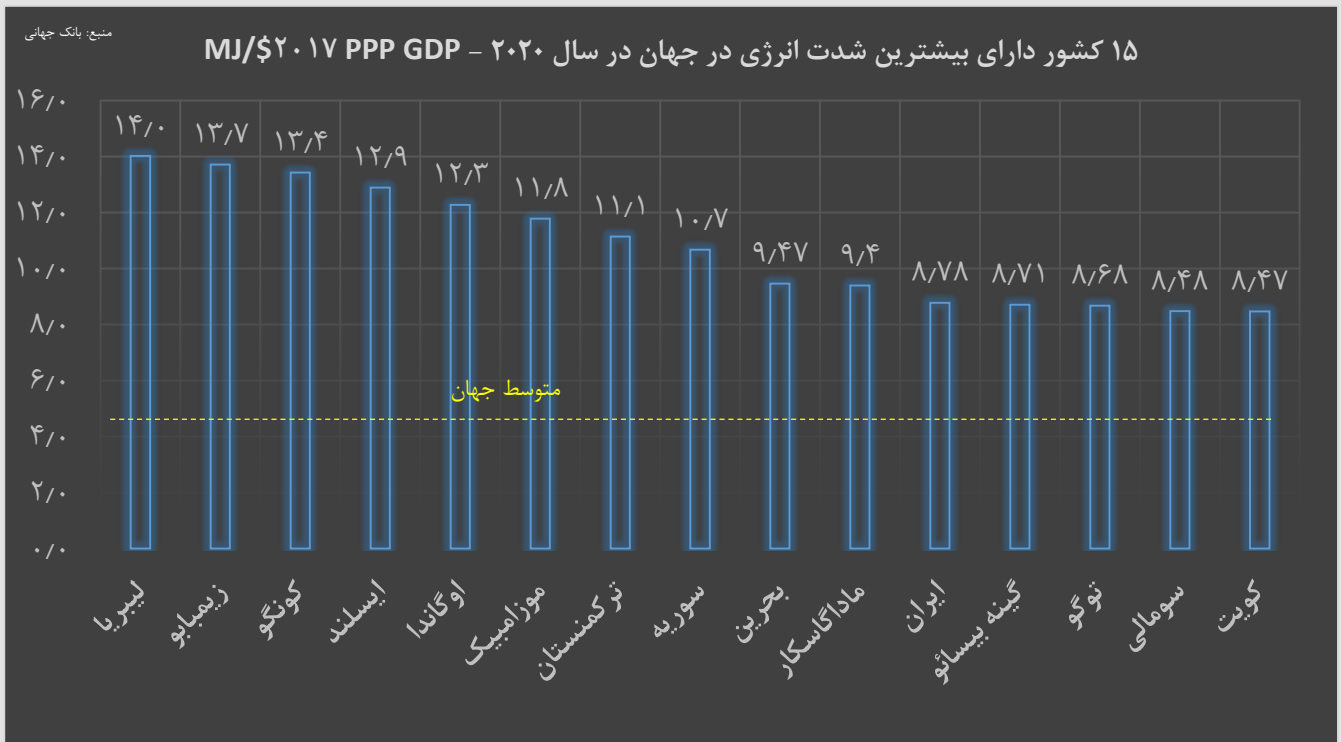

بررسی شاخص شدت انرژی در کشورهای منطقه، نشان می‌دهد که این شاخص در کشورهای واردکننده انرژی مانند ترکیه و پاکستان، کمتر از سایر کشورها است و روند آن نیز طی زمان نزولی بوده است. همچنین در کشور قطر نیز شدت انرژی نسبت به گذشته کاهش قابل توجهی یافته است. در مقابل، روند شدت انرژی در کشورهای عربستان و امارات، طی دو دهه گذشته افزایش اندکی داشته است.

بررسی شاخص شدت انرژی بین کل کشورهای جهان نشان می‌دهد که ایران یکی از ۱۵ کشور دارای بالاترین میزان شدت انرژی در جهان است.

شاخص شدت انرژی در ایران در سال ۲۰۲۰ برابر با ۸.۸ (MJ/\$۲۰۱۷ PPP GDP) بوده است در حالی که این شاخص به طور متوسط در جهان در همان سال برابر با ۴.۵ (MJ/\$۲۰۱۷ PPP GDP) بود.

منابع انرژی تجدیدپذیر

اگرچه سهم مصرف انرژی‌های تجدیدپذیر از کل مصارف نهایی انرژی بین کشورها و مناطق مختلف جهان طی سه دهه گذشته روند متفاوتی داشته است، ولی در مجموع و در کل جهان، سهم انرژی‌های تجدیدپذیر از کل مصارف انرژی، روند افزایشی داشته و به طور متوسط طی سی سال گذشته ۱۹ درصد افزایش یافته است.

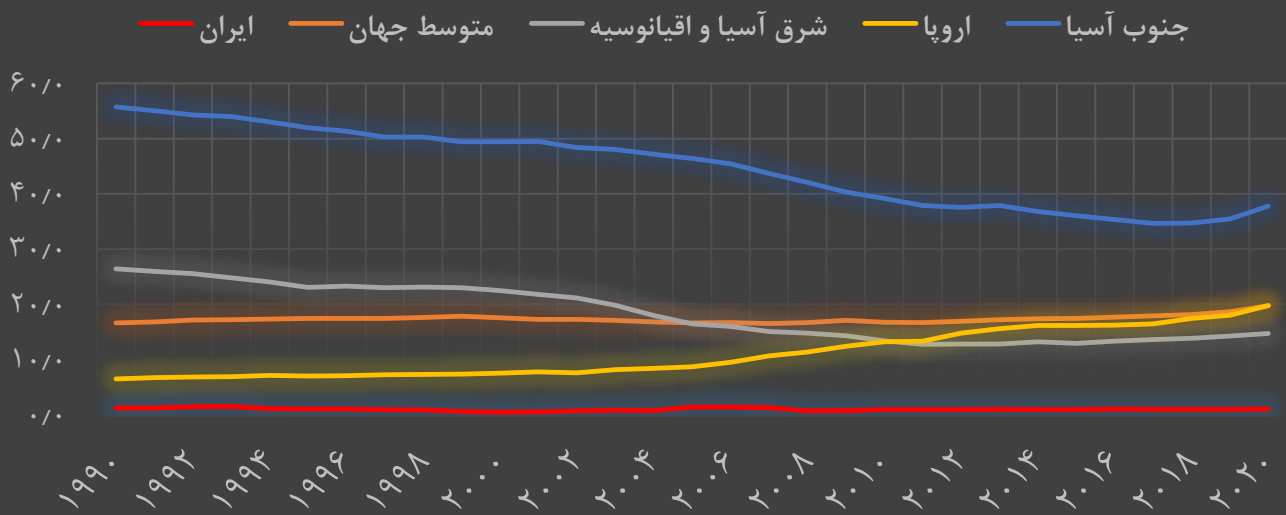
از کل مصارف نهایی انرژی در جهان، سهم انرژی‌های تجدیدپذیر به طور متوسط نزدیک به ۲۰ درصد است. سهم انرژی‌های تجدیدپذیر از کل مصارف انرژی به طور متوسط در کشورهای جنوب آسیا ۳۸ درصد، در اروپا ۲۰ درصد و در شرق آسیا نزدیک به ۱۵ درصد است.

این شاخص در منطقه جنوب آسیا و شرق آسیا طی سه دهه گذشته کاهش یافته است که برخلاف روند کلی در جهان است.

سهم مصرف انرژی‌های تجدیدپذیر از کل مصارف نهایی انرژی در بین کشورهای اروپایی طی سه دهه گذشته، افزایش قابل توجهی داشته و بیش از ۳ برابر شده است.

منبع: بانک جهانی

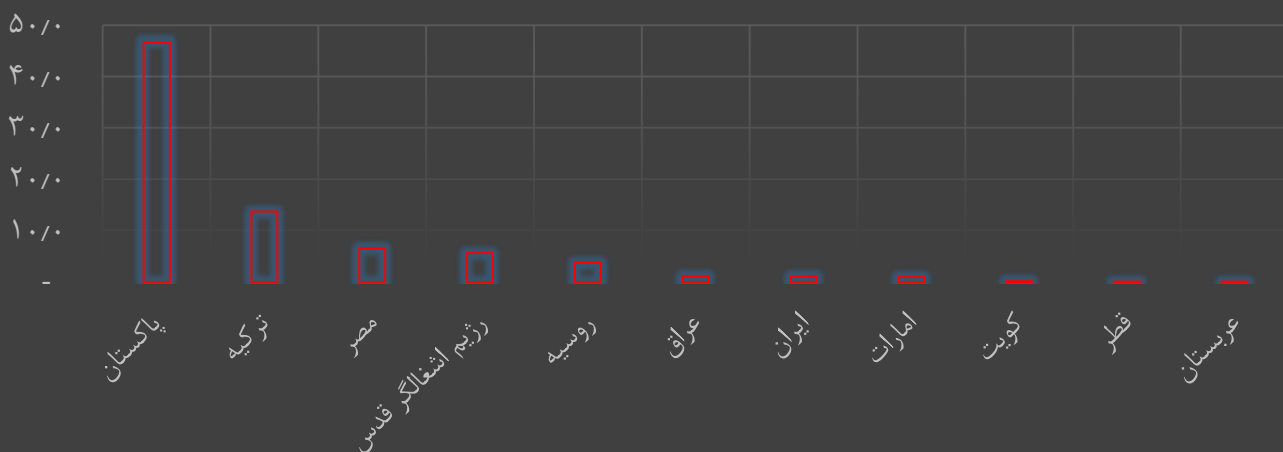
روند سهم انرژی‌های تجدیدپذیر از کل مصارف نهایی انرژی - درصد

بین کشورهای منطقه MENA، سهم انرژی‌های تجدیدپذیر از کل مصارف انرژی در کشورهای پاکستان، ترکیه و مصر بیش از سایر کشورها است.

طبق برآورد بانک جهانی، سهم انرژی‌های تجدیدپذیر از کل مصارف انرژی در کشور ایران، طی سی سال گذشته تغییر چندانی نداشته است و این سهم به طور متوسط طی این دوره ۱ درصد بوده است.

سهم انرژی‌های تجدیدپذیر از کل مصارف نهایی انرژی کشورهای منطقه - درصد

این چکیده، برگرفته از گزارش‌های تحلیلی است که توسط گروه مشاوران کیش تهیه می‌شود. برای دریافت گزارش‌های تفصیلی و سفارش جهت تحلیل‌های اختصاصی با ما تماس بگیرید.